

De

Zeeheld

Wijkblad voor Bottendaal

jaargang 22 • nummer 4 • september 2017

Voorpagina

Het kan u bijna niet ontgaan zijn, de werkzaamheden aan de Graafseweg. Vanaf woensdag 26 juli tot en met zondag 3 september vonden werkzaamheden plaats aan de Graafseweg op het gedeelte tussen het Keizer Karelplein en de Rozenstraat. In verband hiermee was de weg tussen de Arend Noorduijnstraat en de Rozenstraat en de kruising met de Willemsweg afgesloten voor autoverkeer. De werkzaamheden inspireerde onze fotografe Willemien tot het op de gevoelige plaat vastleggen van verschillende fraaie beelden.

(foto's: Willemien Geboers)

3 De Globe viert feest

5 Zomers Bottendaal

7 Energiediner

9 Steenmarter

12 Nieuwe rubriek!

ZEEPBELLEN

Radboudumc zoekt ouderen met dementie

Nijmegen – Het Radboudumc zoekt ouderen met dementie voor onderzoek naar het effect van bewegen op het geheugen. Op dit moment kan dementie niet genezen worden. Er wordt daarom hard gezocht naar middelen om dementie te vertragen of te voorkomen. Professor Olde Rikkert van de afdeling Geriatrie van het Radboudumc onderzoekt of beweging de geheugenachteruitgang bij dementie kan vertragen. Als u deelneemt, volgt u één van de drie beweegprogramma's; een fietstraining, een interactieve fietstraining of een flexibiliteits-training. U krijgt 12 weken lang, drie keer per week een beweegles onder individuele begeleiding. De locaties zijn het Oud Burger Gasthuis, Boszicht en wijkcentrum Dukenburg in Nijmegen en de Malderburch in Malden. Bent u of kent u iemand met dementie van 60 jaar of ouder? Neem dan vrijblijvend contact op met Willem Eikelboom via 0243655758 of beweegslim.ger@radboudumc.nl

Zeepbel

Maria Engels is wijkmanager van KWF Kankerbestrijding, en zoekt nog collectanten. De collecte vindt plaats in de eerste volle week van september. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij Maria of via dezeeheld@yahoo.com.

Pubquiz in de Thiemeloods

Met ingang van 6 september is er ELKE WEEK op WOENSDAGAVOND van 21.00 tot 23.00 uur een Engelstalige pubquiz in de Thiemeloods. Test je kennis bij het beantwoorden van 40 pittige vragen in vijf rondes. Current Affairs, Entertainment en History & Geography zijn de onderwerpen van de eerste drie rondes. De vierde (Picture Round) en de vijfde ronde hebben steeds een ander thema; bij ronde vijf vaak Sports. Daarnaast zijn er altijd drie vragen waar je de hele avond op kan puzzelen. Er zijn geen beperkingen voor wat

betreft de teamgrootte. Je mag in je eentje meedoen, met z'n tweeën of met meer. Elke deelnemer betaalt €2 om mee te doen. Er zijn elke week vijf prijzen.

De quiz bestaat al meer dan tien jaar, en verhuist nu naar Bottendaal. Durf jij de gevestigde orde uit te dagen? Stel een team samen, doe mee en win (misschien).

DIG IN DEEP Festival 2017

Op 13 oktober brengt Eva Almagor, zelfstandig muzikant en zangeres uit Nijmegen, een ode aan een van haar muzikale heldinnen Bonnie Raitt! Ze vindt dat er in onze regio veel te weinig aandacht is voor echte mooie Amerikaanse liedjes, pure sounds binnen het Southern Roots genre (waar Bonnie Raitt natuurlijk slechts een van de vele voorbeelden van is.) Het leek haar een ontzettend tof idee om haar krachten te bundelen met anderen die deze liefde delen. DIG IN DEEP Festival 2017 was geboren!

Dit kleine festival zal plaatsvinden in de Thiemeloods in Bottendaal Nijmegen. Een avondvullend programma, allemaal in de Southern American "sfeer" met daarbij o.a. ook een kleine vinylmarkt, American food, en Henri Grootenhuis (gitaarbouwer van sigarenkistjes-gitaren) zal aanwezig zijn. Dit allemaal ter ondersteuning van een aantal semi-akoestische optredens door:

Eric Devries, de 5-koppige band DIX en Eva Almagor zelf met haar muzikanten. Zo puur en eerlijk mogelijk waarbij het muzikaal zal draaien om (hoofdzakelijk) Bonnie Raitt, met daarnaast eigen werk van de artiesten zelf en een aantal voor hen inspirerende covers/bewerkingen binnen het genre Southern Roots.

Colofon

De Zeeheld

Wijkblad voor Bottendaal. Verschijnt 6x per jaar en wordt huis-aan-huis verspreid op ca. 2000 adressen.

Redactie:

Maureen Bol,
Ronald van Delen,
Suzanne Dieleman,
Jonas Grütters,
Harrie Koolen,
Ton van de Linden,
Elsbeth van Niekerk,
Coen Völker,
Jos Veenker
Tom van Zantwijk

Redactieadres:

Buurtkantoor Bottendaal
Burghardt v/d Berghstraat 114
6512 DR Nijmegen

e-mail: dezeeheld@yahoo.com

Fotografie:

Willemien Geboers

Lay-out:

Jonas Grütters, Maureen Bol en
Suzanne Dieleman

Druk:

www.stichtingmeo.nl

De Zeeheld wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage uit het budget wijkactiviteiten/ bewonersinitiatieven van de gemeente Nijmegen

Het volgende nummer van De Zeeheld verschijnt in oktober. Kopij, liefst digitaal, uiterlijk half september mailen of aanleveren op het redactieadres.

Ons wijkblad wordt uitsluitend bezorgd bij adressen met brievenbussen die niet voorzien zijn van een nee/nee-sticker.

De Globe viert feest

**10 jaar in de wijk en mét de wijk: De Globe viert feest.
Viert u mee?**

De maand oktober viert De Globe haar 10-jarig bestaan. Een feestelijke maand voor de bewoners, medewerkers en vrijwilligers van deze kleinschalige woonvorm voor ouderen met dementie. Er zijn volop plannen om er iets bijzonders van te maken. En ook u als wijkbewoner kunt de feestvreugde verhogen. Heeft u een idee of leuk initiatief voor een aangenaam uurtje voor de bewoners? Kom dan in contact met ons!

Welzijnscoördinator Marion Brouwer is samen met de woonbegeleiders bezig met de voorbereidingen voor de festiviteiten. "We organiseren rondom dit jubileum allerlei activiteiten, zoals een uitstapje naar de muziekvoorstelling 'Ranja met een rietje' bij de Thiemeloods, onze burens, en een speciaal feestmaal bereid door familieleden. Verder hebben we contact gelegd met basisschool de Driemaster; wellicht kunnen de kinderen eens een liedje komen zingen in een van de drie huiskamers of willen ze tekeningen aanbieden.

Ook willen we de wijkbewoners van harte uitnodigen om met ons mee te denken. Bottendaal is een levendige en cultureel zeer diverse wijk waar de sociale betrokkenheid groot is. Wat zou het leuk zijn als mensen hun hobby of beroep zouden inzetten om de bewoners eenmalig een leuke ervaring te bezorgen. Denk bijvoorbeeld aan iemand die gitaar of piano komt spelen, een yogalesje verzorgt of korte hand- of voetmassages geeft. Alles uiteraard afgestemd op de belevingswereld van de bewoners. Het gaat er vooral om dat zij én buurtgenoten genieten van het samenzijn."

**Viert u mee?
Heeft u een idee of leuk
initiatief voor een aangenaam
uurtje voor de bewoners?
Neemt u dan contact op met
Marion Brouwer :
06-11 47 21 50,
m.brouwer@zzgzorggroep.nl.**

Ook woonbegeleider Ursula Krechting is al sinds het prille begin werkzaam bij De Globe. "Het werken met ouderen met dementie spreekt me aan omdat ik deze ziekte van dichtbij heb meegemaakt in de familie. Ik heb me erin verdiept en wilde iets betekenen voor deze mensen. Het is zeer afwisselend werk, geen dag is hetzelfde. Ik beschouw De Globe als mijn tweede thuis en de bewoners als mijn familie. Zo voelt dat."

Tineke Aalders werkt al sinds de start van De Globe als woonbegeleider op de woongroep. "Vanaf de eerste dag heb ik me hier thuis gevoeld. Je kunt echt iets betekenen voor de bewoners en hun families. Je leert de ouderen goed kennen en bouwt een hechte band met ze op. Het is ontzettend dankbaar werk."

Ursula, Marion en Tineke verheugen zich op het jubileum.

Leve de kamerbewoning

Als je in Bottendaal komt wonen, weet je dat je je vestigt in een wijk met van oudsher een flinke studentenpopulatie. Dat geldt zeker voor de Van Oldenbarneveltstraat.

Ik woon er al 25 jaar en ja, er zijn ergernissen: heren- en damesstudenten die niet weten wat organisch is en hun huisvuil in de GFT-bakken deponeren. Sommigen kunnen het niet laten over de stoep te fietsen. Zeker nu bij de reconstructie is nagelaten voldoende uitlopen door de groenstrook te maken. En je kunt je natuurlijk ergeren aan de bossen fietsen in wat ooit voortuinen waren. Voor mij zijn die fietsen echter het symbool van een levende, jonge straat. Lawaai? Och, kom. In het klooster naast ons zitten zo'n 100 kamerbewoners. Een telefoontje naar de beheerder volstaat om het volume te laten verminderen. Studerenden zijn echt niet meer de asociale corpshorke van weleer. Kijk ook eens naar de panden die zijn opgekocht voor kamerbewoning, bijvoorbeeld op de hoek van de Vondelstraat. De eigenaren hebben ervoor gezorgd dat de eerst onderkomen herenhuizen er weer keurig bij staan.

Ingezonden stuk door:
Anton van Hooff

Studentenhuis Van Oldenbarneveltstraat-Vondelstraat opgekocht door de bezitter, een paar jaar geleden toneel van politie-ingreep wegens wietteelt.

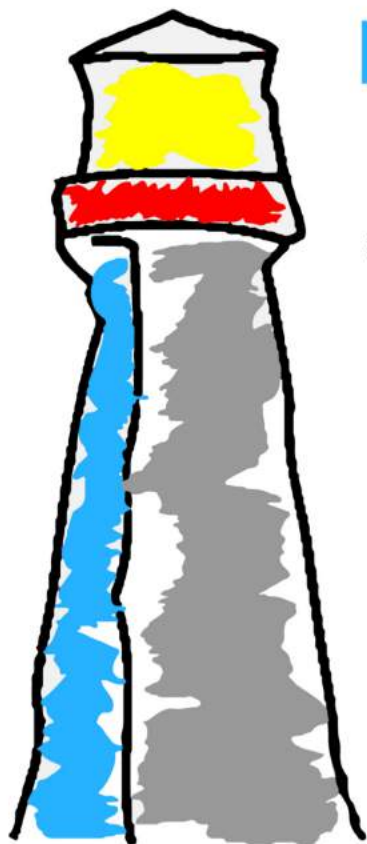
Het woord 'verkamering' is een vorm van wat tegenwoordig framing heet: tendentius taalgebruik dat 'verloedering' suggereert. Moeten we soms ook klagen over de ver-etagering?

Die kwam toen de herenhuizen werden gesplitst. De verdere verkleining van wooneenheden is ook het gevolg van de verandering in leefvormen: een- en tweepersoonshuishoudens. Er wordt ten onrechte alleen aan studenten als kamerbewoners gedacht. Maar velen houden als werkenden gewoon hun kamer aan, soms uit financiële

noodzaak, maar ook wel omdat ze zich senang voelen in hun oude 'studentenhuis'.

Er zijn heel wat mensen die sinds hun studententijd in Bottendaal zijn blijven hangen. Sommigen hebben er nieuwbouw gekocht. Zo blijft Bottendaal een wijk van alle generaties, zoals Nijmegen als geheel zich gelukkig mag prijzen met een relatief jonge en nog steeds groeiende bevolking.

De actiegroep Kamerbreed geeft met haar gedram blijf van smal denken.

KINDERCENTRUM DE VUURTOREN

al 15 jaar vertrouwde kinderopvang
in Bottendaal

**Graafsedwardsstraat 10
6512 ES Nijmegen
tel. 024-3222912**

**Dependance
Cortenearpad 30
6512 GD Nijmegen**

WWW.KINDERCENTRUMDEVUURTOREN.NL

Zomer in Bottendaal

Vierdaagsefeesten

Werkzaamheden Graafseweg

Festivalmoe

Op het moment dat ik dit schrijf, ligt de vierdaagse al weer bijna twee weken achter ons. Er ligt een lome, zomerse deken over Bottendaal. Als rasechte nuiler verlang ik vaak al tijdens de Vierdaagsefeesten naar het einde ervan. Maar het komt ook voor dat dat verlangen al ruim voor de vierdaagseweek aan me begint te knagen. Ik doe op mijn manier echt wel mee aan de feestweek, hoor. Ik ga de stad in, met vrienden, met mijn kleinzoon Jan, en soms alleen. Ik drink een biertje, eet een hapje, kijk en luister naar de optredens, en ga zelfs in het reuzenrad. Ik ga met een boog om de drukste plekken, zoals de Matrixx en het Faberplein, heen, en breng mijn feestweek door op de Kaaij, het Festival op 't Eiland of het Hunnerpark. Verstandig en met beleid doe ik op mijn bescheiden manier mee. Maar diep in mijn hart ben ik het liefste thuis, met de gordijnen dicht.

Voor mij begint de vakantie eigenlijk pas als de zomerfeesten achter de rug zijn. Het is me te massaal. Vroeger waren de zomerfeesten iets voor Nijmegen en omstreken. Maar de afgelopen jaren is het steeds groter geworden. De bezoekers komen uit heel Nederland naar Nijmegen toe. Ik gruwel van deze 'festivalisering' van Nederland. "Ik ben op een festival, dus ik besta", lijkt wel het richtsnoer van de moderne mens. Je moet erbij geweest zijn. Gezellig met een paar honderd-duizend anderen jouw volstrekt unieke individualiteit beleven. En dat met de wereld delen met selfies waarbij je jezelf op de voorgrond van het festival plaatst. Die selfies zijn allemaal hetzelfde! Ga eens op de Ramblas zitten en kijk naar hoe de motieflozen met zombieachtige vastbeslotenheid de stad in drommen, op weg naar een blijkbaar diepgevoelde lotsbestemming: het bijwonen van een festival. Oprechte vrolijkheid is ver te zoeken.

Laatst werd in een artikel in de Volkskrant de vraag gesteld of de festivallimiet niet langzamerhand bereikt is. Nijmegen slibt tijdens de vierdaagseweek dicht door zo'n 1,5 miljoen feestvierders. Volgend jaar wordt zelfs een speciaal verkeersplan ingevoerd dat ervoor moet gaan zorgen dat Nijmegenaren ondanks het feestgedruis toch op hun werk kunnen komen. De wereld op zijn kop. De vraag die in het artikel gesteld wordt kan ik al beantwoorden. Ja, de grens is bereikt.

Overigens ben ik van mening dat die laatste Bottendaalse coffeeshop ook gesloten moet worden.

Willem Janszoon
(nulhoek@gmail.com)

Ontbijt Lunch High-tea

met onbeperkt vriendelijke service

Brood op de plank
hét bakkerscafé sinds 2009

Castellastraat 29 in Nijmegen
www.bakkerscafe.nl

Schildersbedrijf Maria Engels

van Dulckenstraat 50
Nijmegen
Tel : 024 - 360 85 86
Mob : 06 - 181 799 04

E-mail: info@mariaengels.demon.nl

Burghardt van den Berghstraat 50
Nijmegen - Bottendaal
www.pensionbottendaal.nl
06 30589381

B&B/Pension Bottendaal

- ✓ Betaalbaar comfort
- ✓ Persoonlijke aandacht
- ✓ Habij de binnenstad

Rijwielboetiek

HENK GEURTS

2^e hands fietsen vanaf € 75,--
Tevens nieuwe fietsen en reparatie

Van Oldenbarneveldstraat 77b
6512AV Nijmegen
024-3608170
www.henkgeurtsfietsen.nl
info@henkgeurtsfietsen.nl

Bottendaal geeft Energie

Door: Coen Völker

Stel, dat we niet meer afhankelijk zijn van grote energieleveranciers en zelf energie kunnen opwekken en beheren? We kunnen dan zelf een Bottendaals Energie Bedrijf oprichten. De gemeente heeft Hengstdal aangewezen als pionierswijk die energieneutraal moet worden, maar waarom zou Bottendaal dat ook niet kunnen? Op 18 mei was er in de Thiemeloods een Energiediner. Wijkbewoners en leiders op het gebied van duurzaamheid gingen met elkaar in gesprek.

Energie in eigen wijk?

Bottendaal telt zo'n 5100 bewoners in 1700 panden die met elkaar jaarlijks 820.000 euro uitgeven aan gas en elektra. Met een Bottendaals Energie Bedrijf kunnen we met elkaar heel wat energie opwekken. Nu is dat nog maar 3,3%, voornamelijk door zonnepanelen. We hebben ook zo'n 1360 auto's in de wijk. Zijn er echt zoveel auto's nodig?

Zonnepanelen

Daarom wil Pim de Ridder (Bottendaals wijkbewoner en coöperatiedirecteur van 4 windmolens in Nijmegen Noord) onze wijk duurzamer, groener en onafhankelijker te maken. Pim rekende uit dat we als wijk zo'n 15.000 zonnepanelen nodig hebben voor het opwekken van onze energie. Dat lijkt veel, maar betekent slechts 9 zonnepanelen per huis. Met woningbouwvereniging Talis als bondgenoot en met gebruik van de daken van de supermarkt en de sporthal (ieder zo'n 240 zonnepanelen) komen we een heel eind. Pim ziet de Utrechtse wijk Lombok als voorbeeld; www.lombox.nl.

Warmteregisseur

Vóór de presentatie van Pim sprak 'warmteregisseur' en wijkbewoner Jan van der Meer (tot 2014 wethouder GroenLinks) over de mogelijkheden van een warmtenet in de stad. Je hebt dan een warmtebron nodig, een distributeur en een leverancier zoals de NUON. Als je naar heet water wilt boren moet je wel diep gaan. Op 1 kilometer diepte is het nog maar 30 graden dus moet het dieper.

Als alternatief noemde Jan een lucht/water-warmtepomp. Een koelkast maakt het in de koelkast kouder dan buiten en de warmtepomp doet het tegenovergestelde. Verder kun je de woning beter isoleren. Zeker bij woningen van na 1950 kun je veel winst halen. Voor het warmtenet is nog wel subsidie nodig van de gemeente of provincie.

Om zijn eigen woning 100% energieneutraal te krijgen, denkt Jan zo'n 45.000 euro nodig te hebben om o.a. de warmtelekken in zijn huis te verhelpen met isolatie van vloer, dak en (spouw)muren.

Wijkbedrijf

Als laatste besprak Carla Onderdelinden (ontwerper van een nieuwe economie en duurzame samenleving) het wijkbedrijf en Transitiehuizen. In een Transitiehuis maakt een wijk of organisatie de overgang naar een nieuwe economie (www.transitiehuizen.nl). Dat is een ander concept dan verdienen en concurreren, over een andere manier van denken: vanuit het idee dat alle techniek, creativiteit en kennis er al is

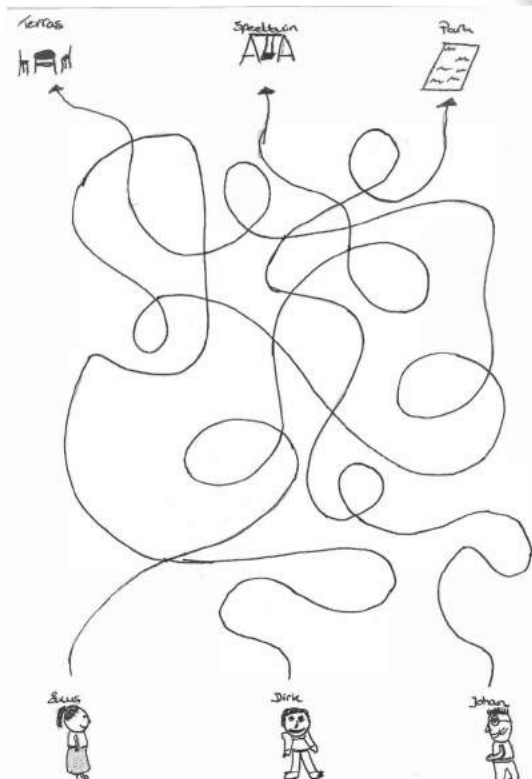
om de overgang te maken naar een Bottendaals Energie Bedrijf. Vanuit nieuwe waarden ontstaan een nieuwe economie en maatschappelijke waarde. Niet IK maar WIJ staat voorop. En een verdienmodel wordt dan een dienstmodel. Dat gaat niet alleen over energie maar ook over zorg en voedselvoorziening. De Arnhemse wijk Spijkerviertel is daar een mooi voorbeeld van: www.mijnspijkerviertel.nl.

Ik ga vol inspiratie en met een hele reeks nieuwe vragen weer weg bij het energiediner. Het was inderdaad een eerste oriëntatie die naar meer smaakt. Er waren zo'n 25 wijkbewoners en misschien worden dat er binnenkort wel meer.

Mail Pim de Ridder
(info@bottendaalgeeftenergie.nl)
voor meer informatie. Dan hoor je wanneer de volgende bijeenkomsten worden georganiseerd.

ELS BERTHUIS

Puzzelhoek

Vakantie in Bottendaal.

Weet jij waar Suus, Dirk en Johan hun vrije tijd hebben doorgebracht?

DJ Swinging Maria

Disco - Soul - World Music - Salsa

06-18179904 | info@mariaengels.demon.nl

EETCAFÉ
...wij ook!
De Ruyterstraat 23
Bottendaal

Laat je verrassen in
het gezellige
Bottendaal

Tekstbureau Formule M

Sterk in sociale media, interviews,
websites, redactie, blogs, persberichten,
advertorials, brochures en folders.

Moeilijke informatie in begrijpelijk Nederlands.

info@tekstbureauformulem.nl 06-12632535

De keuken is zeven
dagen per week
geopend vanaf 17:30

Telefoon: 06 509 271 49
Mail: info@wegaanbeginnen.nl
www.wegaanbeginnen.nl

Een ongenode gast: de steenmarter

De steenmarter is terug in Bottendaal. Redacteur Ton is hem al een aantal keer tegengekomen.

Door: **Ton van der Linden**

Zoals veel wijkgenoten die 's avonds laat wel eens door de wijk fietsen of wandelen heb ook ik, terugkerend van een film of een partijtje biljarten, de kleine rover herhaaldelijk zien rondhuppelen.

Ontmoeting

De grappigste ontmoeting was op de St. Annastraat, toen zo'n kleine brutale aap mij vanaf twee meter in de ogen keek, met zijn pootjes op het muurtje onder een tuinhek en met het witte befje trots vooruit. Als het beestje had kunnen spreken, dan was er ongetwijfeld "Wat mot je?" over zijn lippen gekomen.

Sprong

Een tweede keer zag ik op de Pontanusstraat drie over straat rollende en krijsende marters, waarvan er twee op de vlucht sloegen en eentje als verstijfd op straat bleef liggen toen ik met de fiets dichtbij kwam. Ik was bang dat het beestje gewond was en boog me over hem heen. Als door een wesp gestoken veerde hij plotseling op en met een sprong van zeker een meter hoog landde hij op het trottoir om via een paar voortuintjes uit het zicht te verdwijnen.

De derde ervaring was minder grappig.

Wegenwacht

Na onze zomervakantie in het zuiden kreeg ik mijn relatief nieuwe leasebak

niet meer aan de praat en belde ik de Wegenwacht. De monteur vermoedde een accuprobleem en vroeg mij de motorkap los te maken.

Toen hij de kap omhoog trok, viel de volledige isolatielaag als een bruine sneeuwbuï naar beneden. "Je hebt nieuwe vriendjes," zei hij met een spottend lachje op zijn gezicht. Gelukkig hadden de beestjes alleen in het comfortabele materiaal gespeeld en de kabels ongemoeid gelaten.

Overlast

De steenmarter kan veel overlast veroorzaken en als je het woord googelt dan verschijnt er een hele lijst verdrijvingsmethoden. Het dier is echter beschermd en er mag niks gedaan worden dat tot zijn dood of die van zijn nageslacht leidt. De huis-, tuin-, en keukenmiddeltjes zoals wc-blokjes of hondenhaar schijnen op den duur niet te helpen, maar er zijn apparaatjes die een geluid voortbrengen dat de marter binnen een paar dagen tot verhuizen dwingt.

Alleseter

Hij is een opportunist en een alleseter en voelt zich thuis bij de mens. Deels omdat zijn eigen jachtterrein kleiner werd is hij de stad binnengedrongen. Veel mensen zouden hem liever op de eeuwige jachtvelden zien, maar het beestje doet alleen maar waar hij goed in is. Wie zou hem dat kwalijk nemen? Hij draait zijn poot niet om voor een

kippetje of huiskonijn, maar vangt ook ratten en muizen!

Fluwijn

De tweede betekenis van het woord "fluwijn" - de officiële benaming van de steenmarter - is "kussensloop".

Een zacht en schoon "vachtje" dat je over een "peluw" of kussen trekt. Aan die associatie houd ik me vast als die schattige lastpost met zijn zachte bruine velletje mijn pad weer kruist.

Zacht vachtje als kussensloop

"Fluwijn" is een woord, dat twee betekenissen heeft.

Het betekent "kussenvertrek" of "kussensloop".

Maar het is tegelijkertijd ook een benaming voor de steenmarter.

Je weet wel, dat dartele diertje, dat onze wijk een aantal jaren geleden is binnengedrongen en inmiddels naam gemaakt heeft als insluiper en kabelknabbelaar.

Bottendalers in Beeld

Op een natte donderdagochtend loop ik de Jan van Galenstraat in voor een afspraak met Marieke Verhoeven. Als ik binnenkom valt mijn oog direct op een prachtig groot beeld genaamd 'vrouw', gemaakt door haar overleden man. Aan de keukentafel raken we in gesprek over kunst en wijkcultuur.

door: Coen Völker

Wie en Waar

Marieke is geboren in Nijmegen en ze kreeg als kind een plek in huis om te schilderen en knutselen. Kunst is een rode draad in haar leven. Ze woonde een jaar in Amsterdam, volgde daar een textielopleiding, maar die beviel haar niet. Ze keerde terug naar Nijmegen. In 1974 nam ze haar intrek in Bottendaal, dat toen nog bekend stond als "achterbuurt". Een woning kostte in die tijd een fractie van de huidige prijzen en met twee huurders waren de woonlasten op te brengen. Er woonden veel bejaarden en studenten. Het was een wijk in verval en vanuit de Dobbelmanfabriek stroomde de zeep vaak door de straten. Toen ze daar net woonde, had ze geen tv, geen radio en geen telefoon.

Eén telefoon in de wijk

Bellen deed ze aan de overkant in de enige telefooncel van de wijk. "Soms moest je lang in de rij wachten voordat je kon telefoneren", zo vertelt ze mij. Marieke had een bed, wat stoelen, een tafel en een butaangasstel met fles. Zo begon haar leven in Bottendaal. De wijk had meerdere kleine winkels zoals een Winkel van Sinkel, de groentewinkel van Puk en haar man, een melkwinkel, een viswinkel, drie doe-het-zelf zaakjes, een sigarenzaak en naast de huidige COOP zat een drankwinkel. De supermarkt zelf zat

nog niet aan de voorkant van de Burghardt van den Berghstraat maar aan de achterkant waar je via de binnenplaats kon komen.

Kunst

In 1970 leerde ze Paul de Swaaf kennen. Paul was illustrator bij de afdeling geografie van de Katholieke Universiteit Nijmegen, voordat hij zich volledig op zijn kunstenaarschap richtte en les ging geven op de kunstacademie in Breda en bij de Lindenberg. Marieke werd na haar afstuderen ook docent bij ondermeer de Lindenberg. Ze maakte groot keramisch werk en werk van papier, sinds kort schildert ze weer. Marieke en Paul deelden hun opvattingen over wat kunst moet zijn. Veel Nijmegenaren kennen beelden van Paul en het Valkhofmuseum heeft werken van hem. Zo maakte hij de liggende vrouw ("de Nimf") die horizontaal aan de muur hangt op de Waalkade tegenover het doolhof. Als de kade overstroomt lijkt ze in het water te dobberen. Ook het Joods monument dat op de Kitty de Wijze Plaats staat is van hem. Velen kennen de indrukwekkende gebogen figuur op het pleintje die richting de synagoge kijkt. Het verdriet van de figuur is voelbaar als je ziet hoe het gezicht in de hand steunt. Paul overleed in 2008 en Marieke beheert zijn kunst waaronder veel beelden, portretten en zo'n 1400 tekeningen. Ze verkoopt zijn werk nog regelmatig en op www.pauldeswaaf.nl kun je een deel van de collectie bekijken.

Bottendaal en vertrutting

Marieke is waarschijnlijk degene die het langst in de straat woont. Ooit ging ze

als kind met haar vader trainen kijken in de Dr. Jan Berendstraat en had ze balletles in het wijkcentrum. "Ik hoop, dat Bottendaal niet vertrut," zegt ze. "Niet teveel regels, te netjes, te braaf," zo legt ze uit. Ze snapt ook niet, dat sommige mensen klagen over muziek in het Thiempark. "Levendigheid hoort erbij in Bottendaal. Anders moet je maar in Dukenburg gaan wonen!" Tijdens de nieuwbouw op het oude Dobbelman terrein pakte Marieke een nieuw project op. Ze is visueel ingesteld en ging foto's maken. Aanvankelijk werd ze als fotograaf door de bouwvakkers met rust gelaten en klom ze overal op en in. Ze fotografeerde handschoenen, stopcontacten, ladders en kruiwagens in mooie composities en kleuren. Ze struinde graag rond op zondagen, want dan waren de werklui weg en kon ze haar eigen gang gaan. Uit de honderden foto's is een kleine selectie gemaakt en via kunstenaar Wim de Natris kwam er een tentoonstelling in het wijkcentrum. Op de pagina hiernaast zie je een paar van haar foto's. In een mum van tijd was ons interview weer voorbij en liep ik met een hoop nieuwe herinneringen haar woning weer uit. Een leven vol kunst trok aan de keukentafel voorbij.

Beeld: 'vrouw' van Paul de Swaaf (huiskamer Marieke Verhoeven)

St. Annastraat 42 Nijmegen
Tel: 024 - 3230158

**Hee!
pssst ...
FIETS kopen?**

www.wheelstweewielers.nl

Het adres voor nieuwe en gebruikte fietsen
in de betaalbare prijsklasse

Maandag v.a. 13.00 uur
Geen koopavond

tommiek

Meubelmaker uit Bottendaal

Unieke en eigenzinnige
meubels voor thuis
In opdracht, op maat en
met oog voor detail

www.tommiek.nl
info@tommiek.nl
06-41240881

BOTTENDAAL: Van STRAATnaam TOT wijk

Tot 2009 werd de achterkant van de Zeeheld gevuld met de rubriek 'Bottendaals Glorie' van Wil Meertens. Daarna nam Frans Croonen het stokje over met de zeer leeswaardige rubriek 'Destijds in Bottendaal'. In de komende edities zal de achterkant van de Zeeheld gevuld worden met de nieuwe rubriek: 'Bottendaal: van straatnaam tot wijk' waarin de huidige en verdwenen straatnamen van Bottendaal de revue zullen passeren. De redactie hoopt met deze rubriek een waardige opvolger te hebben van 'Destijds in Bottendaal'. We trappen de rubriek af met de herkomst van de naam van de wijk: Bottendaal.

Door: Harrie Koolen

De wijk Bottendaal ontleent zijn naam aan de gelijknamige lunetten: een verdedigingswerk, dat in de 17e, 18e en 19e eeuw in het betreffende gebied lag. Over de herkomst van de naam Bottendaal voor de lunetten tasten we in het duister. Een mogelijke verklaring is: 'dal van de botten' omdat er in de nabijheid van de lunetten de Houtcuylen en de Houtberch gelegen waren (op de plaats van het tegenwoordige stationsemplacement bij het viaduct van de Graafseweg). Op de Houtberch stond de galg. In de "kuilen" werden de lijken van misdadigers gedumpt, omdat deze niet in gewijde grond begraven mochten worden.

Bottendaal was van 1882 tot 1910 de naam van de straat waar de lunetten

oorspronkelijk waren gevestigd: de straat die liep van de Graafseweg naar het station in het verlengde van de Stijn Buysstraat (zie bijgaande plattegrond uit 1905). In 1910 werd de straat omgedoopt in de 'van Oldenbarneveltstraat' (huidige spelling) vanwege verwarring met de straatnaam Doddendaal. De naam Bottendaal voor het gebied bleef bestaan.

De grenzen van het gebied waren nauwkeurig bepaald:

'Met de aanleg van de spoorwegtracés werd ook het gebied 'Bottendaal' nauwkeurig bepaald: vanuit het station liep de noord-grens naar het oosten tot aan de samenkomen van de Graafseweg en de St. Annastraat; vanuit dit punt liep de grens langs de St. Annastraat pal naar het zuiden om daar waar de spoorwegverbinding Nijmegen-Venlo deze straat kruist weer in noord-westelijke richting terug te buigen richting station; het gebied werd doorsneden door het tracé van de Graafseweg.'

(De Natris 1993, nr. 2, p. 8).

De buurt heette tot de jaren zestig officieel de Zeeheldenbuurt, daarna werd de buurtnaam Bottendaal en vanaf 1970 is sprake van de wijk Bottendaal. De wijk Bottendaal werd in 1984 bij Raadsbesluit formeel vastgesteld.

De straten op de grenzen van het gebied: het Stationsplein, de Van Schaeck Mathonsingel, het Keizer Karelplein, de huidige Campusbaan en de St. Annastraat (t/m nr 174) liggen niet in de wijk Bottendaal maar in de wijken Stadscentrum en Galgenveld (St. Annastraat). Saillant detail is dat hiermee drie van de huidige redactieleden van de Zeeheld waaronder ondergetekende formeel niet in de wijk Bottendaal wonen.

Ik heb 35 namen van 'straten' geteld in Bottendaal. De site StreetDir.nl vermeldt slechts 32 straatnamen, de bezorgdienst van de Zeeheld geeft ook minder dan 35 straten. Over de

verschillen komen we nog te spreken in een van de volgende afleveringen. Het Thiemeplein is niet meegerekend, omdat de naam geen officiële status heeft. De Bestevaerhof daarentegen is wel meegeteld.

Van de 32 straatnamen in Bottendaal eindigt 91% inderdaad op 'straat', één op 'hof', één op 'weg' en één op 'plaats'. In Nederland eindigt 32% van de namen van wegen op 'straat' en 15% op 'weg' (René Dings, Over straatnamen met name, Nijgh en van Ditmar 2017). Ook hierover in een latere aflevering meer.

Voor deze rubriek heb en ga ik veelvuldig (ge)put(ten) uit de Stratenlijst Gemeente Nijmegen van Rob Essers: www.gaypnt.demon.nl/straatnamen/index.html. Ik heb hem ook uitvoerig geraadpleegd en zal dat in de nabije toekomst waar nodig blijven doen. De bouwstenen van deze lijst behoren uiteraard ook tot de bronnen voor deze rubriek, dat geldt tevens voor het stadsarchief van de Gemeente Nijmegen.

